

Riktlinje för samtycke vid direktåtkomst till sammanhållen journal

för Örebro läns kommuner
och Region Örebro län

Riktlinje för samtycke vid direktåtkomst till sammanhållen journal för Örebro läns kommuner och Region Örebro län

Författat av: Annika Friberg verksamhetsutvecklare HS utveckling, Karin Brage och Margit Gehrke
Flyckt utvecklingsledare inom äldreområdet Valfärd och folkhälsa

Beslutat av: Chefsgrupp för samverkan social välfärd samt vård och omsorg

Innehåll

1. Verksamheter som omfattas	4
2. Inledning sammanhållen journalföring	4
3. Patientrelation.....	4
4. Samtycke.....	4
4.1 Inhämtande av samtycke.....	4
4.1.1 Personer med nedsatt beslutsförmåga.....	5
4.2 Dokumentation av samtycke.....	5
4.3 Återkalla/avsluta ett samtycke	5
5. Implementering.....	5
6. Referenser.....	5

1. Verksamheter som omfattas

Riktlinjen gäller inom kommunal hälso- och sjukvård i Örebro län samt verksamheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen Region Örebro län och ska tillämpas då en vårdgivare ska använda sig av direktåtkomst till en annan vårdgivares patientinformation.

2. Inledning sammanhållen journalföring

Den nationella patientöversikten (NPÖ) avser att ge samtliga vårdgivare i Sverige möjlighet till sammanhållen journalföring, d v s att kunna dela patientinformation som är väsentlig för att kunna ge en god och säker vård till den enskilde.

3. Patientrelation

En förutsättning för direktåtkomst är att vårdgivaren har en aktuell patientrelation. Det innebär att patienten ska vara inskriven, vårdas eller behandlas inom vårdgivarens verksamhet. En patientrelation kan uppstå t ex:

- Vid telefonkontakt när patienten söker vård eller bokar ett besök
- blir remitterad
- vårdas inneliggande på avdelning
- kommunicerar elektroniskt med vårdgivaren
- blir beviljad hemsjukvård
- får ett beslut om särskilt boende

Personal som deltar i vård av en patient kan ta del av uppgifterna om vårdgivaren har en patientrelation och patienten samtycker. Samtycket riktar sig till vårdgivaren som sådan och inte till enskild yrkesutövare.

4. Samtycke

4.1 Inhämtande av samtycke

Innan direktåtkomst måste ett aktivt samtycke inhämtas från patienten. Samtycket kan inhämtas inför en kontakt med en vårdgivare eller i den stund patienten har fysisk eller elektronisk kontakt med vårdgivaren. Patienten kan samtycka till att annan vårdgivare får ta del av uppgifterna t.ex. då patienten befinner sig i en vårdprocess som kommer att inbegripa flera vårdgivare eller vid remittering till annan vårdgivare. Samtycket följer då med remissen och remissmottagaren kan förbereda sig för att ta emot patienten genom att ta del av uppgifter i systemet för sammanhållen journalföring.

Beroende på aktuell situation kan samtycket tidsbegränsas eller omfatta hela vårdperioden. Bedömningen görs utifrån om det handlar om ett enstaka besök eller samtycke för återkommande informationshämtning vid en längre vårdprocess under ett visst sjukdomsförlopp. Det ska vara tydligt vad samtycket omfattar och hur länge det gäller. Patienten kan när som helst återkalla sitt samtycke.

Små barn kan inte samtycka men i takt med barnets stigande ålder och mognad kan barnet lämna samtycke. Det är personal inom hälso- och sjukvården som ska bedöma om barnet har uppnått en sådan ålder och mognad.

4.1.1 Personer med nedsatt beslutsförmåga

Om patienten har svårt att förstå eller göra sig förstådd ska legitimerad personal i samråd med patientens legala ställföreträdare, närstående eller på annat sätt försöka utröna patientens ställningstagande i frågan. Om patientens vilja inte kan utrönas, och samtycke inte kan inhämtas, får direktåtkomst i sammanhållen journalföring endast ske om en nödsituation föreligger (nödåtkomst) och vårdgivaren bedömer att vårddokumentationen kan antas ha betydelse för patientens liv och hälsa.

4.2 Dokumentation av samtycke

Inhämtat, nekat samtycke eller nödåtkomst ska dokumenteras i det egna verksamhetssystemet enligt rutin. När en vårdgivare frågar om samtycke till att en annan vårdgivare får ta del av sammanhållen journal, dokumenteras detta i remissen eller i systemet för informationsöverföring. Inhämtat samtycke registreras i samtyckesdialogen i NPÖ av mottagande vårdgivare.

I samband med varje vårdgivares loggkontroller i Nationell patientöversikt (NPÖ) kontrolleras dokumentation av inhämtat, nekat och återkallat samtycke.

4.3 Återkalla/avsluta ett samtycke

Patienten kan när som helst återkalla sitt samtycke. Ett återkallat samtycke dokumenteras i journal och avslutas i NPÖ av administratör i säkerhetstjänsterna (spärr- och loggadministratör).

5. Implementering

Verksamhetschef/motsvarande ansvarar för att denna riktlinje görs känd inom verksamheten och att nyanställd personal informeras.

6. Referenser

Patientdatalagen (SFS 2008:355)